СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 60. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го БЕРЕЗНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 31, 1987 No. 60. VOL. XCIV.

АРХІВІСТ В ЗСА ЗНАЙШОВ ПРІЗВИЩЕ ІВАНА З ТРЕБЛІНКИ НА ДВОХ ЛИСТАХ

ОСОБА, ЯКА ТОЧНО ЗІДЕНТИФІКОВАНА НА ОБИДВОХ ЛИСТАХ, — ЦЕ НІМЕЦЬ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Вілліям Турчин, голова Організації Українських Архівістів Америки, повідомив засоби масової інформації і оборону Івана Дем'янюка, що він минулого тижня знайшов на двох окремих листах в ЗСА правдиве прізвище „Івана з Треблінки" і що це був німець.

Це саме прізвище цього німця є на листі воєнних злочинців з 1945 року яку В. Турчин знайшов в Національних архівах ЗСА, і на листі з 1947 року, що її цей архівар знайшов в Конґресовій бібліотеці ЗСА. Прізвище, опис і інші дані про „Інана" на обидвох листах сходяться, як показано на телебаченні у неділю вранці, 29-го березня ц.р., під час короткого інтерв'ю з Турчином. Він сказав, що вибирається негайно до Західньої Німеччини, щоб перевірити ще німецькі архіви і чи дана особа живе чи ні.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗВИНУВАЧЕННЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів Америки за підписами голови інж. Юрія Базилевського і секретаря інж. Івана Хамуляка та Українсько-Жидівське Товариство за підписом голови Євгена Стахова вислали подібного змістом листа до міністерства справедливости Ізраїля у справі постійного уживання в часі процесу проти Івана Дем'янюка вислову „українські сторожі".

Автори листів доказують, що лише поодинокі українці були сторожами в концентраційних таборах Другої світової війни. Сторожі були рекрутовані із полонених Червоної армії, а як відомо в цій армії було лише 22 відсотки українців, тому не можна узагальнити, що всі члени таборових сторожів були українцями.

Також протестують проти того, що раз-у-раз підкреслюється в часі процесу цей факт, що І. Дем'янюк є українцем, коли у інших випадках того ніколи не робилося, бо національність не є найважливіщою у провині, за яку дану людину посуджують.

Відбудуться Олімпіяда і здвиг молоді у 1000-ліття Хрищення України

Філядельфія (О. Твардовський). — Згідно з пропонованою програмою святкувань Тисячоліття Хрищення України, тут в днях 2-го, 3-го і 4 -го липня 1988 року відбудеться Українська Спортова Олімпіяда і звиг молоді, що їх підготовляє спеціяльно покликаний комітет в рамках філядельфійського Комітету Тисячоліття Хрищення України .

Організаційні збори, що відбулися в суботу, 7-го березня ц.р. в УОКЦентрі, одноголосно рішили організувати Українську Спортову Олімпіяду, що буде другою в історії організованого українського спорту в ЗСА; І—ша відбулася у вересні 1936 року теж у Філядельфії.

В цих організаційних зборах, що вибрали вже Екзекутиву Ділового Спортового Комітету, взяли участь визначні громадяни Філядельфії, діячі місцевого УСО „Тризуб", представники української Спортової Централі Америки і Канади, УСВТ „Чорноморська Січ". Запрошені представники централь молодечих організацій оправдали свою відсутність, але в телефонічних розмовах з ініціятором цих зборів заповіли повну співпрацю.

Після обширних дискусій над схемою організаційної структури Ділового Спортового Комітету збори вибрали Екзекутиву в складі: Ігор Чижович — голова, Іван Скіра — заступник і фінансовий референт, Мирон Стебельський — заступник і голова Спортово-організаційної комісії, Ярослав Козак — заступник, Євген Чижович — заступник голови Спортово-організаційної комісії, Степан Гавриш — секретар, Богдан Катамай — голова Пресово-інформаційної комісії.

Крім Екзекутиви в підготовчих працях, як і у переведенні Олімпіяди братимуть участь: УСЦАК, молодечі організації, СУМ, Пласт, ОДУМ, Молодь Христові, УСО „Тризуб" і УОКЦентр.

Спортово-організаційна комісія вже розпочала свою діяльність. Свої перші сходини вона відбуде в Нюарку в приміщенні УСВТ „Чорноморська Січ" в четвер 9-го квітня ц.р., о год. 8-ій вечора.

Виконали пісні Р. Бородієвича та Ю. Вольфа

Едмонтон, Альта (Н.Н.). — З нагоди виходу в світ двох збірників пісень „Сняться ниви" (музика Юхима Вольфа), і „Київ та інші пісні" (музика Романа Бородієвича) Українське Музичне Товариство Альберти влаштувало у п'ятницю 27-го лютого ц.р., концерт нових пісень, що відбувся в Інституті св. Івана. У концерті взяли участь Люба Білаш, Іванка Пелех, та Олеся Талпаш. Акомпаньювала Орися Олійник. Були виконані такі нові пісні на слова Яра Славутича: „Жар-птиця", „Сняться ниви", „Мати" й „Тужба". На закінчення виконали відому в Канаді пісню „Саскачеванка", музику якої написав Сергій Яременко (уміщена в збірнику „Вокальні твори на слова Яра Славутича"). Концерт пройшов з великим успіхом.

Українське Музичне Товариство Альберти існує вже 15 років. Його заходами влаштовано багато концертів та інших музичних імпрез — до Шевченківського свята (майже щороку), відзначення 1000-річчя Християнства в Україні тощо. Голова товариства Марія Дитиняк керує хором „Дніпро", який брав участь у виконанні кантати „Завойовники прерій" (музика Сергія Яременка), в супроводі едмонтонської симфонічної оркестри, якою диригував тоді Володимир Колесник. Українське Музичне Товариство Альберти часто спроваджує до Едмонтону відомих співаків і виконавців на музичних інструментах, а також влаштовує щороку семінари для диригентів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Ню Йорк. — Фундація Українського Вільного Університету в ЗСА повідомляє, що загальні річні збори Фундації відбудуться в суботу, 11-го квітня ц.р., о год. 3-ій по полудні тут в домівці, при 136 Друга авеню. Порядок нарад буде опубліковано на зборах.

Протестували проти совєтського концерту в Торонто

Торонто (Х.Д.). — Окликами „Ганьба вам!" привітала тисячна маса демонстрантів учасників концерту совєтського армійського хору й танцювального ансамблю в Мессі Голл в Торонто, — пише репортер „Торонто Стар" Дан Даттон.

Демонстрація проходила організовано за поліційним кордоном і барикадами. Учасники демонстрації повівали прапорами і плякатами з гаслами. До найвищого пункту дійшла демонстрація, коли публіка виходила з залі після першого виступу. Публіку засипано летючками з пожежних рятункових сходів над входом до будинку театру. Одного демонстранта поліція притримала й відібрала в нього довгу олов'яну руру.

Канадійка українського походження Марійка Шкамбара сказала:

„Нас заболів факт, що так багато канадців прийшло підтримати совєтську армію". Якась еміґрантка з Литви заявила, що її бабуню совєти вивезли в Сибір, де вона померла зате, що була литовської національности й вірила в Бога. Більшість демонстрантів стояли на холоді довгі години, скандуючи: „Геть із совєтами!" Порядок утримувало понад 100 поліціянтів піших і кінних. Не зважаючи на протест, довгі черги охочих взяти участь у концерті стояли перед входом до театру.

Перед другим показом около 20 осіб у двох групах на двох протилежних кінцях залі ляскали в долоні, поки поліція силою їх не усунула.

Написи на плякатах вказували на те, що більшість демонстрантів походили з країн Східньої Европи. Були теж поляки, афганці й жиди.

Ярема і Арета Тритяки виступлять в Камі Голл

Я. Тритяк *А. Тритяк*

Ню Йорк. — У неділю, 5-го квітня, о год. 3:15 по полудні виступлять в концерті, який влаштовує Асоціяція учителів музики в Ню Йорку, двоє учнів УМІ кляси Таїси Богданської, Ярема і Арета Тритяки.

Жюрі вибрало до програми Кренцліна „В маю" і Косенка „Скерціно" для Яреми і „Балетну сценку" Косенка, яку виконає Арета.

Є. Ліґачов повчає совєтських істориків

Москва. — Другий з черги після Міхаїла Ґорбачова совєтський кар'єрист, член Політбюра і Центрального Комітету ПСС Єгор К. Ліґачов заявив у понеділок, 23-го березня ц.р., що перегляд історичних фактів в СССР повинен в першу чергу базуватися на правді, а в центрі уваги істориків не повинні стояти тільки самі негативні явища, але також колосальні досягнення, які, очевидно, домінують над негативними явищами, і які можна б цілком сміливо назвати „тріюмфом соціялізму".

Розмовляючи з радіо і телевізійними журналістами, Є. Ліґачов намагався дещо злагіднити совєтські негативи під час Другої світової війни і критику тодішнього диктатора СССР Йосифа В. Сталіна на сторінках совєтських офіційних видань.

Як відомо, совєтський історик і авторитетний знавець з ділянки совєтсько-німецьких відносин перед і після війни проф. Алєксандер Самсонов критикував недавно на сторінках тижневика „Арґументи і Факти" Й. Сталіна і його політичну та військову стратеґію, у висліді чого ґітлерівські війська зуміли у відносно короткому часі здобути великі простори території Совєтського Союзу і стати перед брамами Сталінграду і Москви. Він вважає, що наївна політична тактика Й. Сталіна завела була Совєтський Союз над берег пропасти, а совєтська „доблесна" Червона армія, велика у своїх розмірах, майже розпалася цілковито, як хатка з карт під напором німецьких армій і добре заплянованої військової тактики.

Цей заклик, мабуть, перестрашив совєтську кліку з Політбюра, яка без сумніву боїться також за свою шкіру і за долю комуно-московської імперії, тому вони вирішили виступити з „поученієм" для істориків, як саме вони повинні насвітлювати факти з історичного минулого СССР.

Є. Ліґачов не згадує поіменно історика А. Самсонова, але загально каже, що „деякі статті до цієї теми, які появилися у різних виданнях мають більше консервативний характер і їм бракує об'єктивности". Щоб не закинули йому порушення політики „ґласності", яку тепер проповідує генеральний секретар ЦК КПСС М. Ґорбачов, Ліґачов заявив журналістам, що вони не повинні закривати правди, бо, мовляв, „совєтський нарід переживав також тимчасові невдачі у різних стадіях формування соціялістичної держави, але були також незабутні і варті уваги здобутки про які не слід мовчати при заторкуванні теми історичного минулого СССР", — каже Ліґачов, на думку якого „Жовтнева революція принесла для народів СССР революційні перетворення" і дуже часто тимчасові неуспіхи і неґативи прямо ґубляться у позитивах і досягненнях. „Жадна доба історії, — на думку Ліґачова, — не повинна залишатися порожньою сторінкою, але неґативи повинні виступати разом з позитивами, щоб не створювати фальшивого враження в читача і не перекручувати тенденційно історичних фактів", — каже цей совєтський керівник.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ДОМОВЛАСНИКІВ

Ню Йорк. — Загальні збори домовласників Ню Йорку відбудуться в суботу, 4-го квітня ц.р., о год. 5-ій по полудні тут в приміщенні „Самопоміч", при 98 Друга авеню. Після зборів відбудеться перекуска.

НА ЖЕНЕВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ ДОСЯГНУТО ПОСТУПУ

Женева. — У четвер, 26-го березня, тут закінчилася спеціяльна сесія американсько-совєтських переговорів у справі роззброєння. Керівник американської делеґації Мейнард Ґлітман назвав її „успішною".

Спеціяльна сесія почалася 10-го березня і була присвячена виключно справі про ракети середнього засягу. Її проведення стало можливим у зв'язку з тим, що ґенеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов оголосив: віднині Совєтський Союз, не зв'язує угоду про ракети середнього засягу, з зобов'язанням З'єднаних Стейтів припинити дослідження в ділянці створення протиракетної космічної оборони. Тим самим Совєтський Союз усунув останню серйозну перешкоду на шляху можливої угоди про ракети середнього засягу.

М. Ґлітман прочитав підготований спеціяльно для репортерів комунікат про переговори: „Сесія, яка тількищо закінчилася, була корисною і конструктивною. З'єднані Стейти вважають, що на переговорах був досягнутий певний проґрес, хоч труднощі все ще залишаються".

Ці труднощі зв'язані з двома проблемами: наявністю совєтських тактичних ракет в Европі і умовами перевірки угод. Ґлітман підтвердив, що ЗСА пов'язують можливість угоди про ракети середнього засягу з обов'язковим досягненням рівноваги щодо тактичних ракет. Совєтський Союз настоює на тому, що спочатку повинна бути підписана угода про ракети середнього засягу, а потім можна приступати до переговорів щодо інших ділянок.

Виступаючи в той же день у Вашінґтоні, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер висловив надію, що угода з Совєтським Союзом про ракети середнього засягу буде підписана. „Я думаю, — сказав він, — що совєтам потрібна угода, але в той же час вважаю, що як не раз було вже в минулому, вони будуть твердо відстоювати своє становище. Ми повинні бути уважними і невідступними".

Відновлення переговорів у Женеві призначено на 23-го квітня. Однак ця дата може бути перенесена. Точна дата буде встановлена після квітневої (з 13-го до 16-го) візити в Москву державного секретаря Джорджа Шулца.

Слід нагадати, що З'єднані Стейти і Совєтський Союз погодилися забрати з Европи всі ракети середнього засягу і залишити в себе лише ракети з загальною кількістю боєголовок не більше 100 (для кожної сторони). Тепер Совєтський Союз має в Европі 160 тактичних ракет, які можуть знищувати ціль на віддалі до 600 миль. З'єднанні Стейти взагалі не мають в Европі тактичних ракет.

М. ТАЧЕР ПРИЙМАЮТЬ В МОСКВІ З ВЕЛИКИМИ ПАРАДАМИ

Москва. — Прем'єр-міністер Марґарет Тачер, яка прибула до Совєтського Союзу з кількаденною візитою, приймають у Москві з великими парадами і почестями. Вже в першому дні привітання на летовищі її вітали, крім, очевидно, амбасадора Великобританії і його штабу, совєтські достойники, голова Президії Верховної Ради СССР Андрей Громико, голова Ради Міністрів Ніколай Рижков та інші підібрані для цієї церемонії особи. Сама Тачер назвала відвідини в СССР „історичною місією", яка має за ціль скріпити мир у світі, але її поведінка, тон розмов, відвідування Заґорська, де її приймали совєтські урядові „попи" каґебісти в єпископських ризах і сам патріярх Пімен, замішання в зорганізовану для неї „публіку", подавання рук, піднімання на руки діточок, все це, — кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти, — нагадує недалекі вже вибори у Великій Британії і здобування признання для себе у міжнародному світі.

В неділю, 29-го березня, усі засоби масової інформації, в Совєтському Союзі і західньому світі, показували і описували на всі лади тиснення рук і обнімання М. Тачер із совєтським лідером, генеральним секретарем ЦК КПСС, Міхаїлом Ґорбачовим, його дружиною Раїсою, та найближчими співробітниками, а потім її участь, разом з Ґорбачовими в льожі Большого театру в Москві на балеті „Лебедине озеро", де знову апарати репортерів були звернені на неї і супроводжаючих її осіб.

Британські і західні кореспонденти запитували прем'єр-міністра М. Тачер чи вона веде кампанію в користь виборів, на це вони отримали менш-більш таку відповідь: „Якщо ви думаєте, що я приїхала сюди для ведення партійної кампанії в користь консерватистів, то ви дуже помиляєтесь. Я прибула сюди, щоб виконати місію своєї країни, як голова уряду і я прошу вас взяти це до уваги та перестати спекулювати".

На дипломатичному відтинку М. Тачер настирливо підносить під час розмов із совєтськими речниками справу прав людини, звільнення політичних в'язнів та інші гуманітарні проблеми. Про цю справу вона також наміряється говорити з М. Ґорбачовим, бо коли пишемо ці рядки візита Тачер є тільки у початковій стадії. Другою важливою справою будуть розмови про підписання договору між СССР і ЗСА у справі ракет середнього засягу з атомовими головками, торгівлі між СССР і Великобританією тощо.

У понеділок, 30-го березня М. Тачер провела на розмовах з М. Ґробачовим і його оточенням, з яким вона говорила також про відновлення свободи для релігійних спільнот в СССР, крім справ, які вже були заздалегідь запляновані в Лондоні і прийняті обидвома урядами.

У СВІТІ

УЖЕ ВДРУГЕ В ЦЬОМУ році до ЗСА для переговорів з представниками Адміністрації президента Роналда Регена прибув лідер Лейбористської партії Великобританії Нілл Кіннок. Під час минулої візити Н. Кіннок намагався роз'яснити свій намір провести одностороннє нуклеарне роззброєння Великобританії і забрати з території цієї країни американські крилаті ракети. Таке становище Кіннока зливувало не лише урядових чинників, але й лібералів-демократів. Своє зливування висловили навіть такі критики політики Уряду ЗСА, як сенатор-демократ Едвард Кеннеді і конґресмен-демократ Стівен Соларц. Авантюристичні пропозиції Кіннока викликали незадоволення і серед англійських виборців, які незабаром повинні вирішити, чи залишиться при владі нинішній консервативний уряд. Бажаючи хоч трохи виправити ситуацію, Кіннок відмовився від свого становища і заявив недавно, що він не буде висувати своєї пропозиції про виведення американських ракет на той період, поки тривають американсько-совєтські переговори про роззброєння.

ДВА ВІЙСЬКОВІ спостерігачі із Західньої Німеччини прибули в головну квартиру групи совєтських військ в Східній Німеччині, розміщену в Потсдамі. Західньонімецькі старшини будуть спостерігати за ходом військових маневрів, в яких беруть участь 23,500 совєтських і 1,500 східньонімецьких вояків і старшин. Преса Східньої Німеччини широко висвітлила приїзд західньонімецьких старшини, однак про самі маневри написала дуже мало. Не повідомлено навіть про їх назву. Совєтський старшина заявив репортерам, що не бачить нічого особливого в присутності двох старшин бундесверу. „Це справа більш політична, а не військова", — сказав він.

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ДЕМОКРАТ Джуліо Андреотті відмовився від спроб зформувати уряд Італії і повідомив про це президента країни Франческо Коссіґу. Дж. Андреотті, який у минулому п'ять разів займав пост прем'єр-міністра, є одним з найбільш досвідчених і шанованих політиків Італії. Тим більш несподіваною є його невдача. Якщо в найближчі два тижні уряд не буде зформований, тимчасово виконуючий обов'язки прем'єр-міністра соціяліст Беттіно Краксі може призначити дострокові парляментські вибори.

КОЛИШНІЙ ПРЕМ'ЄР-міністер Ізраїля Менахем Беґін відмовився від зустрічі з колишнім президентом ЗСА Джиммі Картером, який прибув у Єрусалим після відвідання чотирьох арабських країн. На прийнятті, влаштованому в честь Дж. Картера президентом Ізраїля Хаїмом Герцогом, колишній американський президент сказав, що мав коротку телефонічну розмову з М. Беґіном. Невідомо однак, про що говорили Картер і Беґін — два із трьох учасників історичної зустрічі в Кеймп-Дейвиді, в результаті якої був укладений мир між Ізраїлем і Єгиптом Третій учасник зустрічі, єгипетський президент Анвар Садат був вбитий у 1981 році в Каїрі мусулманами-фанатиками, які не простили йому миру з Ізраїлем.

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА ЗАХІДНІ і арабські інформаційні джерела, газета „Ню Йорк Сити Трибюн" повідомила, що за останні чотири місяці між Ізраїлем і Совєтським Союзом провадилися інтенсивні переговори про можливости участі СССР в міжнародній конференції в справі урегулювання близькосхідньої проблеми. Зустрічі між совєтськими і ізраїльськими дипломатами відбувалися в Лондоні, Ню Йорку і Вашінґтоні. На думку багатьох політичних спостерігачів, Совєтський Союз готовий відновити дипломатичні відносини з Ізраїлем, перервані після шестиденної війни 1967 року. В даний час інтереси СССР в Ізраїлі представляє Румунія, єдина з соціялістичних країн, яка не зірвала дипломатичних відносин з Ізраїлем. У розмові з арабським дипломатом у Москві голова президії Верховної Ради СССР Андрей Громико заявив, що умови для відновлення відносин з Ізраїлем залишаються попередніми — повне виведення ізраїльських військ з захоплених ними територій.

Лист іміґрантів поміщений в СССР викликав реакцію у „Правді"

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Филип Тавбман інформує у числі з 26-го березня ц.р., що совєтський тижневик „Московські Новини", який має 230,000 накладу і друкується не тільки російською, але також, англійською, французькою, еспанською і арабською мовами, надрукував відкритого листа колишніх дисидентів, а тепер іміґрантів в різних країнах вільного світу, до генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова.

В листі, який був поміщений в Москві минулої середи, 18-го березня і який підписали Васілій Аксіонов, Владімір Буковський, Едвард Кузнєцов, Юрій Любімов, Владімір Максімов, Ернест Нєізвєсний і Алєксандер Зіновєв, автори запитують М. Ґорбачова, чи його політика „ґласності" і усі зміни пропоновані досі Політбюром є тільки короткотривалим міражем, а якщо ні, то годі треба б звільнити з ув'язнення усіх політичних в'язнів, засудити кримінальне і незаконне надужиття психіятрії для політичних цілей, вивести совєтські війська з Афганістану, опублікувати твори літераторів, які все ще знаходяться під кількома замками урядової цензури, і показати на приктиці, як будуть виглядати „корисні перетворення" в СССР за теперішньої влади.

В тому часі газета „Правда", огран ЦК КПСС, виступила з гострою критикою листа, критикуючи різночасно його поміщення на сторінках совєтського видання. „Яке моральне право мають ці дезертири і зрадники своєї батьківщини, підносити голос про перетворення в нашій країні, яку вони добровільно покинули", — запитує „Правда" пишучи, що лист „був скомпонований західніми розвідчими службами".

Продовжуючи критику листа, „Правда" каже, „що ті, що підписали цей маніфест у глибині своєї душі ледве чи розуміють у якій страшній ізоляції вони опинилися і як їх ненавидить совєтський нарід".

Лист згаданої групи був також поміщений повністю на сторінках „Ню Йорк Таймсу" в неділю, 22-го березня.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ СЕКРЕТАР Департаменту скарбу за часів президента Двайта Айзенгавера, Роберт Андерсон, признався тепер до вини, що він нелегально провадив банк на караїбських островах та не платив відповідних до приходів податків, включно із заплатою, що її дістав у висоті 79,000 дол. за працю дорадника для об'єднаної міжнародної церкви під проводом Сан М. Муна. Присуд за ці провини, що може виносити п'ять років в'язниці у кожному із повищих випадків буде проголошений 7-го травня ц.р.

ПРОПОЗИЦІЯ ЗАКОНУ, яким хворі та підозрілі на хворобу АІДС на моґли б дістати права на з'їзд до ЗСА є далі актуальною, помимо того, що минулого року виступили проти такого закону оборонці людських прав та рівних прав для гомосексуалів. Тепер іде дискусія під якою точкою закону можна таке правило перевести. В першу чергу ідеться про це, що хворі на АІДС не є працездатні та їхнє лікування коштує ЗСА тисячі долярів.

ПРЕЗИДЕНТ Р. Реґен відвідав стейт Міссурі де промовляв в університетському містечку Колюмбія. Хоча його промова торкалася навчання, питання які йому поставили учні знову звернулися до справи іранського скандалу. У відповідь Президент вияснив, що хоча його інтенції були поліпшити відносини поміж двома країнами, які собі ворожі, то вислід того не був добрий тому, що вимінювання зброї за закладників рівняється плаченні тим, що „захоплюють людей". А тоді звичайно такі „кіднапери" вимагають ще більше.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заник комунізму в Західній Европі

Коли яких десять років тому народився в різних країнах Европи поза СССР так званий еврокомунізм, то здавалося, що здійснюється пророцтво англійського історика Арнолда Тойнбі, що комунізм і капіталізм стрінуться наполовині дороги. Еврокомунізм відкидав однопартійність диктатури компартії, визнавав плюралітет суспільства кожної країни та признавав, що СССР не може служити решті світу за зразок державної системи й економіки. Проте за останніх 10 років еврокомунізм замість зростати і ставати політичною потугою, почав щораз більше корчитися і маліти. Найкращий доказ такого явища подає порівняльна статистика парляментарних виборів в різних країнах поза СССР. „Крісчен Саєнс Монітор" з 26-го березня ц.р. подає ту статистику під багатомовним заголовком „Европейський комунізм: він у клопоті".

Останні вибори у Фінляндії дали тамошній компартії 13 відсотків голосів, при чому еврокомуністи здобули 9 відсотків, а вірна совєтській доктрині марксо-ленінська група отримала тільки 4 відсотки. У Франції компартія здобула у парляментарних виборах після Другої світової війни 20-26 відсотків голосів. Ще у виборах в 1981 році тамошні комуністи здобули 16 відсотків, — у виборах в 1986 році та цифра обнизилась нижче 10 відсотків, при чому навіть крайня права коаліція дістала більше голосів. В Еспанії компартія розкололась після смерти генерала Франсіска Франка на три відлами, які у виборах в 1979 році разом осягнули 11 відсотків усіх голосів, — у виборах в 1986 році дістали половину тієї цифри. У Португалії компартія відкинула зворот до демократизації, себто не було там розколу на ортодоксійних комуністів і еврокомуністів, — вона таким чином зберігла партійну єдність, але не становить поважної політичної сили, єдиним вийнятком з-поміж усіх европейських країн є Італія, де комуністи осягають у парляментарних виборах кругло 30 відсотків голосів і є після правої Християнсько-демократичної партії найбільшою зорганізованою партійно-політичною групою. Але оферта комуністів створити разом із християнським демократами „уряд національної єдности" повисла в повітрі і при всіх своїх впливах італійські комуністи є політично ізольовані. Коли в Америці говориться про „лівих" в Европі, то під „лівими" треба розуміти англійську Партію праці чи західньонімецьку Соціял-демократичну партію, а не комуністичну. Комуністи в західньоевропейських країнах не могли скріпитись коштом соціял-демократів, які відкидають марксизм, а навпаки — загальна течія пішла і далі йде „направо" і жертвою тієї течії падуть в першу чергу комуністи. Комунізм настільки перестав бути атракційною силою, що, наприклад, у Франції називають „іноваторів" (обновителів) компартії „ліквідаторами" (гра слів у французькій мові) — що має поганий посмак з уваги на термін „ліквідація" за часів Сталіна.

Як довго існує імперія СССР — годі сподіватися, що комунізм зникне. Насправді він, як ідеологія і як державно-політична система давно збанкрутував. Бо коли в 70 років після приходу большевизму до влади треба там щороку імпортувати з капіталістичних країн — Америки, Австралії й Арґентини — зерно і збіжжя, то це найбільш яскравий доказ, що централізація у руках партійно-державного апарату всієї продукції і збуту — у практиці є абсурдом. Економіст Карло Маркс не передбачив у своєму „Капіталі" існування робітничих спілок, як леґалізованої суспільної верстви, не передбачив колективних договорів праці із правом страйків і не передбачив, що пролетарі не мають чого робити революцію проти капіталістів, бо в їхньому власному, робітничому, інтересі є доходовість приватних підприємств. Марксизм давно збанкрутував, а коли ще зберігається в СССР, то тільки збройною силою військово-поліційного апарату. І коли тепер Міхаїл Ґорбачов почав переводити реформи ніби по лінії західньої демократії, то його опоненти з Політбюра правильно лякаються, що поєднати марксизм з демократією — неможливо. Надія Ґорбачова, що його підтримає комунізм Західньої Европи, розвіялась. В Афганістані три мільйони осіб втекли до сусіднього Пакістану. Неперевершеними майстрами є комуністи у павперизації кожної заможної країни, куди вони приходять. Анормальний стан може існувати, але не вічно. І млин Господній меле помалу, але певно.

Олександр Татомир

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ЧОРНОБИЛЬ!

Вільний світ уже щораз рідше згадує про чорнобильську катастрофу, хоча її наслідки тривають досьогодні й триватимуть ще довгі десятки років у прийдешньому. Мабуть, невдовзі цю трагедію прикриє серпанок мовчанки, подібно, як це сталося з голодовою облогою України.

Нашим обов'язком допильнувати, щоб значна документація про Чорнобиль, яка опинилася на Заході, не пішла в забуття, щоб вона стала постійною пригадкою та осторогою для людства перед небезпекою, що криється за безвідповідальним вживанням ядерної енергії імперіялістичною червоною Москвою.

Йдеться не так про затруєний радіяцією чорнозем, про занечищені річки й озера, хоча під оглядами — економічним і здоров'я — це має велетенське значення, а перш усього про українську людину, яка вже болюче відчула і далі буде відчувати в наступних поколіннях жахливі наслідки радіяції з непередбаченими генетичними комплікаціями й змінами та зо збільшеною смертністю населення на рідних землях. Ми ще заблизько цієї трагедії, щоб ясно освідомити собі її розміри та апокаліптичну загрозу для самого існування української нації. Треба було аж півсторіччя, щоб ми і цивілізований світ зрозуміли макабричність великого голоду в Україні, щоб зжахнулися неймовірною кількістю жертв, а особливо мільйонами заморених голодом дітей. Значна різниця — в тому, що про голодову облогу поза межами України ніхто не знав. Червоній Москві вдалося приховати її на повних 50 років. Натомість з Чорнобилем зовсім інша справа. Перші звітували про нуклеарну експльозію чужинці, яких заторкнула велика хвиля. Кремль вичікував, готовився знову покрити все мовчанкою, але світ голосно заговорив про небувалу трагедію в Україні, яка стала смертельною загрозою і для сусідніх країн.

Червона Москва вживає усіх засобів, щоб відвернути увагу від Чорнобиля різними несподіваними мировими пропозиціями, підсичуванням „іранського скандалу" і пофальшованими звітами власних дослідчих комісій про наслідки чорнобильської експльозії та про теперішню ситуацію в цьому районі.

Комісія „Чорнобиль" при СКВУ апелює

Дня 26-го квітня ц. р., припадає перша сумна річниця трагедії у Чорнобилі. Українці в Канаді рішили достойно відзначити цю подію. Комісія „Чорнобиль", основана ще в минулому році при СКВУ, підтримує цей почин і апелює до всіх українців у вільному світі приєднатися до спільного відзначення першої річниці чорнобильської катастрофи та проголошує час від 26-го квітня до 2-го травня ц. р. „Тижнем Чорнобиля".

Вона пропонує кілька успішних засобів, як гідно відзначити в тому тижні новітню трагедію України, а саме: в неділю 26-го квітня ц. р. відправити Молебні по всіх українських церквах з участю інших національностей. Влаштувати пресові конференції і передати репортерам інформації про нашу оцінку ядерної катастрофи в Чорнобилі. (Комісія СКВУ радо послужить потрібними інформаціями). Вислати відповідні делеґації до урядів своїх країн з належною документацією та зробити спробу, щоб змогти допомогти для жертв Чорнобиля. Уся українська преса повинна присвятити хоч одну сторінку в своїх виданнях для відзначення цієї річниці. Влаштувати наукові конференції та інші імпрези присвячені Чорнобилеві, а дохід передати на досліди пістряка тощо. У відправах й імпрезах повинні взяти масову участь діти й шкільна молодь, щоб цей голокост вони пам'ятали все життя та розказували іншим. В наміченую програму вміщати власні пляни і про них повідомляти Комісію. В окремих статтях і масових листах до метрополітальної та місцевої чужомовної преси пригадати вільному світові чергову трагедію України, разом з голодовими облогами, вивозами на Сибір мільйонів українців та постійним винищуванням провідного активу.

Трапляється вийняткова, зрозуміла тепер для чужинців, нагода заговорити про Україну та її велетенські жертви в боротьбі за християнські й національні ідеали, за вірність народоправній системі та за духову приналежність до західньої культури.

Будьмо активні!

Не нарікаймо на байдужість чужинців. Своєю активністю та документацією змінім їхню настанову. Кілько висловів співчуття та готовости спішити з допомогою ми зустріли серед деяких компетентних чинників та рядових громадян різних країн у зв'язку з видачею Медведя, а згодом в часі катастрофи в Чорнобилі?! За нами тоді шукали кореспонденти великої та місцевої преси, радіові й телевізійні русла. Кілько зустрічів влаштовано тоді в наших громадських осередках?! Пригадаймо світові колишні прихильні настрої та запросім засоби масової інформації на наші релігійні відправи, на маніфестації, конференції й поминки. Даймо їм доказ, що ми вповні солідаризуємося з поневоленою Україною та іншими землями в Совєтському Союзі, загарбаними московським імперіялізмом. Запросім до участи представників цих народів!

Перед нами відповідальне завдання і небувала нагода пригадати світові трагедію України. Цієї нагоди ми не сміємо змарнувати. До цього зобов'язують нас мільйони українців, які впали жертвою радіяції, а перед цим голодових облог...

Підтримуймо тісний зв'язок з Комісією „Чорнобиль", яка вже від жовтня минулого року призбирала більшу кількість поважного доказового матеріялу. Робоча група спеціялістів, що належить до цієї Комісії, підготовляє документ, який з'ясовує становище до катастрофи в Чорнобилі. Цей документ матиме до 30 сторінок друку. Його вручать Канадському Закордонному міністерству, з підкресленням рекомендацій акції канадського уряду в цій справі. Повищий документ буде можна використати для рекомендації іншим урядам. Ця Комісія мала вже зустрічі з компетентними чинниками, інтерв'ю з телевізійними руслами та публікує технічні статті про Чорнобиль. Вона закликає усіх включитися в намічені акції, щоб гідно відзначити чорнобильську трагедію.

У місцевій українській і чужомовній пресі-наперед проголосити програму тижня Чорнобиля.

Віримо, що свідомі українці масово відгукнуться на поклик Комісії та докладуть усі старання, щоб наші відзначення пригадали вільному світові страждання українського народу, які і далі тривають в Україні.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

АІДС у злощасному поході

В останньому чвертьсторіччі щось сталось з людьми, а особливо з молодими людьми, тут у ЗСА, а то й у цілому світі. З початком 60-их років людство, а зокрема молодша ґенерація, немов би забула Божі й людські закони. Почала розвиватись якась сваволя непошанування порядку чи звичаїв родини і громади, непошанування права й беззаконня, поширилося злочинство, грабунки та розбої на вулицях та морди чи сексуальні злочини, навіть у помешканнях, особливо старших горожан, порнографія, гомосексуалізм, та сексоманія у телевізії, фільмах тощо. А до того трудно доглянути якусь гідну реакцію батьків, чи батьків народу, себто парляментаристів. Навіть судочинство діє якось дуже стримано. Тим часом за якенебудь наведення порядку часто платять життям навіть поліцаї. І не видно тому кінця. Навпаки, з року на рік злочинство зростає та ситуація погіршується. Дійшло до того, що в Ню Йорку старші люди бояться виходити ввечері з хати, яку ще й замикають особливими замками, та й в хаті сидять у страху. А вже порнографія та сексоманія досягнула вершка. І серед такої атмосфери поширився теж гомосексуалізм, який створив теж підложжя для появи й поширення незвичайно страшної хвороби АІДС, браків в крові відповідних тіл до всяких хворіб, що ми вже писали й не раз ще писатимемо.

Ще у попередньому десятилітті про АІДС не було мови. У ЗСА перші зареєстровані випадки були в 1981 році. Від того часу спершу в Ню Йорку й Сан Франсіско серед гомосексуалістів почали появлятись і перші смертні випадки. А сьогодні?!.. Сьогодні АІДС маршує по світі як колись у середньовіччі чума чи „чорна смерть", як її тоді називали. Чума, починаючи свій марш у 1348 році протягом кількох років забрала на той світ у тодішній Европі 25 мільйонів жертв, себто на ті часи одну третину населення Европи. Сьогодні інша чума зачинає свій похід та ставить свої перші кроки, а це АІДС, яка тихою ходою поширюється по цілому світі, атакуючи людину підступно й скрито, без якихось наявних напочатку об'явів. Людина заражена хворобовим вірусом носить його в крові не раз 5-7-10 років й щойно по якомусь часі людина починає хорувати тай поволі чимчикувати на той світ наразі без якогось ліку чи охорони перед спричинником-вірусом. Згадана хвороба спочатку почала ширитися за посередництвом ненормальних сексуальних зносин серед гомосексуалістів, а пізніше й серед бісексуалістів й таким чином АІДС поширився теж серед нормальних людей. Але може найкраще зілюструю читачам розповідь чи радше сповідь недовго перед смертю одної багатої жінки-розвідки, матері 10-річної дівчинки, про що коротко подає репортер газети таке: „Згадана жінка протягом двох чи трьох років жила сексуально з біля 15-ма мужчинами й очевидно не знала від кого вона цієї зарази набралась, так, як не знає кого вона цією заразою обдарувала. І зараз її сумління мучить, бож вона повинна згідно зі сумлінням всіх своїх коханців повідомити. Проте вона боїться це зробити, бож не хоче створити особливо тим, що ще не хворіють, атмосфери постійної тривоги за своє життя. На жаль, ця людина запізно опам'яталася. І сьогодні вже є нерідкі випадки хвороби АІДС серед подруж.

Очевидно великий процент хворих є серед наркоманів, які занесли віруса до своєї крови нечистими голками при впорскуванні наркотиків. Є теж випадки серед гемофіліків чи навіть інших хворих.яким занесені віруси при переливанні крови (випадково не зовсім добре дослідженої), рятуючи важко хворих у шпиталях. І сьогодні стоїмо перед такою дійсністю. На підставі рапорту Світової організації здоров'я АІДС вже є поширений у 85-ти країнах та серед сто різних народів. Зареєстровано вже понад 5,000 смертних випадків, а хвороба охоплює вже коло 10 мільйонів людей, носіїв у своїй крові віруса. При сучасному подорожуванні людей по світі можна очікувати за 10 років біля 100 мільйонів заражених людей. У самих ЗСА вже є зареєстрованих 30,000 носіїв віруса серед гетеросексуального населення, а за п'ять років можна очікувати 250-300,000. Звичайно, серед носіїв віруса 10 відсотків захворує упродовж кількох років. Очевидно, що АІДС руйнує країну теж фінансово. Кошти лікування хворих у ЗСА вже сьогодні виносять один більйон долярів річно, а за чотири п'ять років виноситимуть 14 більйонів річно. І за сексуальні химери та розпусту буде платити порядний, працюючий громадянин. Тому не диво, що міністер здоров'я ЗСА, д-р Бовен закликав кількакратно населення до застанови, до зміни теперішнього способу життя та до пристойного й чесного родинного життя.

Прогноза цієї пошести є тим гірша, що діє вона із засідки та не раз по кількох роках розвиває свій смертельний похід. Навіть найсуворіші заходи якоїсь ізоляції хворих, мабуть у ЗСА не поможуть, бо є багато наркоманів, які не звертають уваги на загрозу життя в часі великої спраги до наркотику. Крім того ще є й такі, що їм байдужі великі перестороги, а це т. зв. сексоголіки чи навикові сексуалісти, про яких останньо заговорила телевізія. Поло-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Леонід Рудницький
Науковий секретар НТША

ДО ВИДАНЬ З НАГОДИ 1000-РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

На шляху до відзначення наступаючого неповторного Ювілею 1000-річчя Хрищення Руси-України починають уже під цю пору появлятися різні твори, студії, альбоми, монографії тощо. Однією такою студією є книжка, що вийшла друком під кінець минулого року з датою 1985, заходом Української Католицької Епархії в Стемфорді: „Христова Церква в Україні 988-1596. Написав д-р Матвій Стахів, професор Українського Вільного Університету. До друку викінчив д-р Петро Стерчо, професор Дрексел університету. В-во: Колеґія Св. Василія Великого, Стемфорд, Конн., ЗСА, 1985, 527 стор. Книжка включає передмову „Від автора", „Вступне слово" о. Атанасія Великого, ЧСВВ, та „Післяслово від упорядника", тобто професора Стерча, який в індексі прізвищ твердить, що він „співавтор цієї студії."

Про цю книжку появилися уже численні повідомлення в українській пресі; всі, як це у нас буває, написані у прихильному дусі. Натомість, на спільному засіданні Президії НТШ і представників комісій, яке відбулося 17-го січня 1987 року, висловлено до цього твору поважні застереження з уваги на присвоєння у ньому чужих матеріялів без подавання джерел. Деякі із думок висловлених на згаданому засіданні використано у цій статті.

Щонайперше кидається в очі, коли взяти цю книжку в руки — це її автор. У поданій в книжці його біографії правильно сказано, що він був секретарем Української Соціялістично-Радикальної Партії. До речі, прикметник „соціялістична" додано щойно у 1926 році, а Українська Радикальна Партія була першою новітньою українською політичною партією; заснована вона у Львові 4-го жовтня 1890 року. Крім того, покійний автор у своїй молодості, був редактором тижневика „Громадський Голос", органу згаданої партії, як і редактором її „Само-освітних листків" і у тих виданнях він гостро виступав проти українського духовенства, проти „попів і попиків", так що його, так би мовити, посмертний дебют як історика Церкви може дехто уважати доволі дивним, але це, застерігаємося, нічого злого. Поява цієї книжки — це ще один доказ, що людина може бути замолоду дуже радикальною, а під старість еволюціонує в сторону Церкви і релігії. „На старість ми всі стаємо містиками", сказав раз Ґете. Книжка Матвія Стахова підкреслює істину цього вислову німецького генія.

„Христова церква в Україні", чи, як це сказано у підтитулі, „Нарис історії Української Католицької Церкви та аналіза схрещування в ній інтересів Риму, Царгороду, Варшави і Москви в національно-політичному аспекті", не є, на нашу думку, надто вдалим вкладом в українську науку, хоч її текст читається легко й упорядник (співатор?), перевів дбайливу коректу.

Не маємо тут наміру входити в різні нюанси, які виказують, що як автор, так і упорядник не завжди обізнані як слід з еклезіологією українських Церков та з історією Вселенської Церкви. Звертаємо тільки увагу на наступне: Зараз на стор. X написано: „...поділ Церви тієї самої віри й обряду... триває до тепер". Обряду, погоджуємося, — так, але віри, стисло беручи, ні. Безумовно, обидві Церкви є Христової віри, але коли б була справді одна віра, то не було би поділу, який безперечно існує. Коли б була справді одна віра, то здійснилась би мрія Слуги Божого Андрея про об'єднаня двох вір, двох Церков того самого обряду. Подібну неточність знаходимо теж при аналізі історії. На стор. XII сказано: „Упадок Грецького Ціоарства під ударами магометанських турків у 1453 році..." — це не

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іванна Старощак

УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕНЦІ В БРАЗИЛІЇ

I.

Після інтенсивної акції висилки пакунків потребуючим братам і сестрам в Бразилії відділами Української Ліґи Православної Молоді при церквах: Преч. Діви Марії в Меккіз Ракс, Па., свв. ап. Петра і Павла в Карнеґі, Па., св. Володимира на Савт Сайді в Піттсбурґу, та свв. апостолів Петра і Павла в Ліндора, Па., при допомозі духовних отців вислано 80 пакунків та зібрано 2,500 дол. готівкою, яку вислано безпосередньо до консисторії УПАЦеркви в Бразилії. Ту акцію започаткував комітет при відділі української молоді в Меккіз Ракс, головою якого був Д. Старощак.

Після річної акції ми рішилися поїхати та особисто запізнатися з життям українців у Бразилії. Перед нашим від'їздом Об'єднання Сестрицтв, якого я є заступницею голови і яке під вмілим проводом його невтомної довголітньої голови В. Кузьмич уповноважило мене репрезентувати нашу організацію на першому того роду з'їзді сестрицтв УПАЦеркви в Куритибі, який мав бути скликаний на 25 жовтня 1986 року.

Про все це я повідомила секретаря Консисторії проф. С. Плахтина, який запланував ряд поїздок до українських колоній, як рівнож в порозумінні з о. деканом Миколою Милюсем, повідомили місцеві громади й далекі колонії про мій приїзд та задум створити Центральне Об'єднання Сестрицтва а при цьому просили вислати своїх делеґаток на означений день.

Ми вилетіли з Піттсбурґа 16-го жовтня до Маямі, Фльорида, а звідтам до Ріо-де-Жанейро. В Ріо пересіли до місцевого літака до Куритиби, з зупинкою в Сан Паульо. Сан-Паульо гарне місто, в ньому живе багато українців обох віроісповідань.

На летовищі в Куритибі нас зустрічав проф. Плахтин; в нього ми й замешкали. Щоб не тратити часу, вже другого дня ранком ми виїхали автобусом в товаристві проф. Плахтина до містечка Апукарана, яке віддалене 400 км. на північ від Куритиби. Ми їхали приблизно сім годин. Перед самим від'їздом, в домі проф. Плахтина нас відвідав о. декан М. Милось з дружиною, побажавши нам щасливої дороги.

На автобусній станції в Апукарана нас привітав о. Євген Гарачук разом з церковним урядом. В неділю ранком ми були на св. Літургії. Співав церковний хор, який без дириґента вив'язався зі свого завдання. По відправі відбулась гостина з нагоди їхнього храмового свята та нашого приїзду. Під час прийняття я привітала громаду від імені Об'єднання Сестрицтв Америки, підкреслюючи конечність плекання української мови, яка тут, можна сказати, забута. Після цього, на моє здивування, молода студентка університету, Таня Лесюк привітала нас українською та англійською мовами, а мені вручила китицю рож. Гості відспівали по-українськи і по-португальськи Многая Літа; це справді була мила несподіванка.

По обіді о. Є. Гарачук попросив нас запізнатися з його родиною. Помешкання отця Гарачука містилося зараз з другої сторони клюбу, в якому відбуваються всякого роду розваги протягом цілого року. Лише дерев'яна стіна ділить його від помешкання від гамору та забав. Само помешкання — це одна кімната 10 x 15 і друга, маленька 6x8 м., і в тому приміщенні мешкає 5 осіб. Їх діти в віці 2 до 10 років. Тут я вперше побачила в яких умовах живе священик з родиною.

О. Гарачук обслуговує ще дві громади, віддалені по 250 км. До цих громад він доїздить автобусом. Його місячна платня виносить 30 долярів на американську валюту. Від'їжджаючи, я взяла його адресу та обіцяла про все розказати як вернуся додому. По полудні ми попрощались і виїхали до Куритиби, де наступного дня чекала нас дальша дорога.

Сидячи в автобусі, я придивлялась цій природі північної Парани. Ми бачили поля з червоною землею. На ній родиться кукурудза, фасоля, кава, риж, пшениця; бараболі родиться дуже мало. Ми подивляли великі плянтації кави, яка своїм білим квітом, мов килимом встелила ті великі простори. Ми рівнож бачили іншого роду пшеницю з великим колоссям. П. Плахтин пояснив нам, що це новий рід т. зв. схрещеної пшениці, яку виплекав українець Лука Заболотний, що приїхав сюди з Арґентини. Він назвав цей рід пшениці „Камера — Кранія - Україніа". Вона росте на півночі Парани і є витривала на приморозки. Округа північної Парани дає 35 відс. урожаю цілої Бразилії.

Ми рівнож подивляли оригінальні бразилійські сосни. Вони виростають до 150 метрів висоти у вигляді парасолі — ними гордиться ціла Бразилія. Приїхали ми до Куритиби вночі. Другого дня, 20-го жовтня ранком ми виїхали автом, що його позичив проф. Плахтин для наших поїздок. Глянувши на то авто, я була певна, що ми не зробимо більше як 50 миль, його старість говорила сама за себе. Одначе я помилилась.

Перед нами далека дорога. Їдемо на південний схід, до першої колонії Жанґада До Сул, віддаленої 400 км. А тут дощі падають вже третій день підряд; надворі холодно. По сімох годинах болотяної дороги, в якій дощ поробив глибокі ями, ми підвечір заїхали до о. Петра Блащина.

Про наш приїзд він був заздалегідь поінформований. В домі о. Петра ми познайомились з його родиною — дружиною Анною і семимісячним синочком. Там ми просиділи до пізньої ночі. О. Петро розказав про життя та обставини, в яких приходиться жити нашим поселенцям. Я відчула в його голосі якусь благородність і надзвичайну посвяту. Він сам — молода людина, йому 36 років. Його місячна платня 36 дол. Обслуговує він чотири парафії, які рівнож віддалені по 250-300 км. О. Петро з дружиною Анною працюють на полі, вирощують риж для додаткового заробітку. Коли я ранком побачила біля хати викопані дивні рови, то на моє запитання: „Що це таке?" — о. Петро відповів: „То я так поволі їх сам копаю, хочу в них розмножити рибу, щоб мати додатковий прихід". „Мій милий Боже — подумала я, і сльози покотились мені по лиці.

(Продовження буде)

АІДС у злощасному...

Закінчення зі стор. 2

ження тієї пошести є ще й тим грізне, що досі всякі наукові медичні досліди не знайшли очікуваної й дуже конечної вакцини, а досить поважне число вчених пророкує виробити вакцину не скорше як за 10 років. Немає теж лікувальних заходів. Та при кінці 1986 року з'явилось лікарство АЗТ (ей-зі-ті), яке давало деякі надії в експериментальнім лікуванні хворих. Проте АЗТ дає лише часове поліпшення загального стану хворого, але хвороби не лікує. До того ще й має деяке трійливе діяння на організм. Очевидно, що йдуть намагання цей лік поправити або якийсь інший менше трійливий винайти. Це й повинно переконати тих читачів, які зверталились зі запитами, чи є вже лік на АІДС.

Є лише один лік і здорова рада, а це здержатись від всяких ненормальних сексуальних практик, повернути молодим людям до нормального й здорового життя, моногамії та чесного подружнього й родинного життя.

ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ — ЗБІРКА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ФОНДУ 1987

Достойні Громадяни — Українці в ЗСА

Жорстокі переслідування і великі втрати, що їх зазнає наш нарід в Україні, включно із жахливими наслідками радіяції, після ядрової катастрофи в Чорнобилі, а тут неперебірчива кампанія ворожих нам сил, знеславлювання нашого імени, обвинувачування у мнимих воєнних злочинах, вимагають від нас консолідації усіх наших національних сил протидіяти проти тих наклепів.

В обличчі такої невідрадної ситуації УАКРада завжди обстоювала необхідність одної сильної центральної репрезентації українців в ЗСА і змагала до реалізації цього задуму. На жаль, не з вини УАКРади, ці намагання покищо безуспішні.

УАКРада розглянула можливості створення, на взір Канади, спеціяльного комітету, який мав би зайнятися збіркою матеріялів і заанґажуванням відповідних сил з метою опрацювати аналізу поселення українців в ЗСА та його опублікувати.

УАКРада співпрацювала в акції видання Департаментом Освіти Стейту Ню Йорк і Стейтового Університету 3-го тому про народовбивство-ґеноцид, у якому подано матеріяли про Великий голод в Україні, що має бути включений у навчальну програму в школах стейту Ню Йорк.

Екзекутива УАКР бере активну участь у Крайовому Комітеті 1000-ліття Хрещення України.

У зовнішньо-політичних справах Екзекутива продовжувала зв'язки із урядовими чинниками і не-державними (етнічними) організаціями і підтримувала ті акції державної політики, що були на користь поневолених большевиками народів, а передусім України.

Екзекутива інтервеніювала у справі консуляту в Києві і підтримувала акції Української Гельксінкської Групи, а представник УАКР брав участь у Конференції Співробітництва і Безпеки, що відбулася у Відні в листопаді 1986 р., входячи у склад делеґації СКВУ.

Щоб уможливити УАКРаді вив'язуватися надалі із тих завдань і їх здійснити, а також із фінансових зобов'язань супроти СКВУ, що виносять річно 37.500 дол., Екзекутива, дякуючи усім жертводавцям за підтримку в минулому, звертається з проханням до громадянства продовжувати встановлений три роки тому Український Громадський Фонд для покриття бюджету витрат, зв'язаних із її діяльністю.

Внески Фонду такі:

250.00 дол. від Крайових Організацій,
50.00 дол. від їх відділів,
25.00 дол. від осіб, що заробітково працюють,
15.00 дол. від пенсіонерів,
5.00 дол. від студентів.

Просимо в міру можливостей не обмежуватися до цих мінімальних сум. Чеки виставляти на: Ukrainian American Coordinating Council і висилати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL
142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Екзекутива УАКРади

До видань...

Закінчення зі стор. 2

було грецьке цісарство тільки Східня Римська держава — західня впала через мандрівку народів 473 року. Східня Римська імперія збереглася до 1453 — можна назвати її візантійською, але не грецькою. Античну Грецію завоював Олександер Великий, а імперію Олександра Великого завоювала Римська імперія. Тому то славний „Кодекс Юстініянус" з УІ століття був написаний латинською мовою.

Та ще сильніше ніж згадані неточності разять тут недоліки наукового і методологічного характеру, що їх упорядник-співатор не повинен був допустити. Низка матеріялів, що їх знаходимо у книжці, перебрана з джерел, яких у тексті твору не згадано. Маємо тут на увазі головно географічні карти, під якими не подано ні їх автора, ні джерела, з якого їх взято; а взято їх з твору Григора Лужницького „Українська Церква між Сходом і Заходом" (В-во „Провидіння", Філядельфія, 1954, 723, стор). І так на стор. 18-ій твору Лужницького знаходимо цілосторінкову карту „Українська Церква в Київській Державі". На стор. 69-ій твору Стахова знаходимо ідентичну карту з таким самим підписом. На сторінці 34-ій книжки Лужницького маємо карту „Царство Болгарів у IX ст." На сторінці 88-ій книжки Стахова знаходимо те саме з тим самим підписом. На стор. 299-ій книжки Лужницького є карта з підписом „Українська Католицька Церква в ХУІІ ст. " — індентична на стор. 461-ій книжки Стахова. Різниця між обома творами в тому, що на стор. 723 книжки Лужницького, автор зазначує, що проф. Микола Кулицький виготовив згадані карти. (До речі, тут слід додати, що Микола Кулицький, знаменитий картограф, дійсний член НТШ, співавтор разом із бл. п. Володимиром Кубійовичем славетної карти України, помер у Чикаґо 1970 року). У книжці Стахова ні слова не згадано про автора карт, ні про джерело, з якого ці карти взято.

Разить у книжці Стахова теж факт, що, мабуть, вперше в історії науки, упорядник ставить себе принаймі на рівні автора, якщо не вище, подаючи свою біографію, обширну бібліографію і навіть свою знімку (стор. XXVII). При тому слід відмітити, що бібліографія упорядника майже нічого не має спільного з тематикою книжки Стахова. Наприклад: яке відношення має стаття проф. Стерча п. з. „Сучасна сила і слабість американського доляра" („Самостійна Україна", Чикаґо, 1978, ч. 7-8, стор. 22-28), до Христової Церкви в Україні?

У книжці Стахова ще чимало інших промахів, які тут годі перелічувати. Книжка робить враження, що ми живемо ще у 70-их роках. На стор. XVII є знімка пок. Митрополита Амврозія Сенишина.

У книжці Стахова ще чимало інших промахів, які тут годі перелічувати. Книжка робить враження, що ми живемо ще у 70-их роках. На стор. ХУІІ є знімка пок. Митрополита Амврозія Сенишина з повним підписом: „Високопреосвященніший Кир Амврозій Сенишин, ЧСВВ, (Архиєпископ Філядельфійський) Митрополит Української Католицької Церкви у ЗСА", але без дат. Не сказано, що Митрополит Сенишин упокоївся 11-го вересня 1976 року і тому читач, особливо з молодшого покоління, міг би думати, що це сучасний владика.

Очевидно, велика більшість того роду промахів ідуть на адресу не так автора, як упорядника, але і дещо вини за ці недотягнення мусить понести й видавництво. Рукопис книжки „Христова Церква в Україні", мабуть, не був перед допущенням до друку поданий на рецензію двох фахівцям, як це, звичайно, робиться у всіх серйозних видавництвах, і це неґативно відбилося на творі.

Автор книжки, „Христова Церква в Україні", бл. п. д-р Матвій Стахів був давнім, досвідченим журналістом і автором численних книжкових видань; він відзначався легким, приступним журналістичним стилем і його книжку читається з цікавістю. Він подає у ній чимало інтересних подробиць, і вона мала би свою наукову вартість, якби не згадані недоліки, які їй, як науковому творі, шкодять. Промовчування авторства і джерел матеріялів, взятих із друкованих наукових праць, нарушує етичні норми; якими кермується академічний світ.

Надіємося, що це (до речі, цілком природне) гаряче бажання українських науковців причинитися до гідного відзначення 1000-річчя Хрищення нашого народу, не обнижить рівня творів, які виходитимуть у зв'язку з цим ювілеєм. На нашу думку, краще обмежити число цих видань, ніж видавати книжки, які не кидають доброго світла на українську науку в діяспорі.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 9.

Д. Ткачук, Риджвей, Онт.	52.00
М. Мисюк, Лінбрук	17.00
С. Матковський, Рочестер	15.00
І. Яворський, Бруклин	15.00
д-р М. Запороженко, Карбондейл	12.00
Ю. Рибський, Торонто	12.00
д-р Е. Тиховський, Тамс Ривер	12.00
І. Благий, Рочестер	10.00
І. Гута, Трой	10.00
М. Дудар, Воррен	10.00
І. Павлюк, Калґері	10.00
К. Сітко, Торонто	10.00
д-р Б. Шебунчак, Ровзленд	10.00
В. Грицюк, Ню Йорк	8.00
Б. Артимишин, Гантінґтон	7.00
Е. Гречило, Лонґ Айленд Ситі	7.00
С. Гусар, Рочестер	7.00
Гр. Дац, Мейплвуд	7.00
Р. Діденко, Лос Анджелес	7.00
Р. Кайда, Вінніпеґ	7.00
Й. Ковалів, Міннеаполіс	7.00
Ю. Кривуша, Черрі Гилл	7.00
Ю. Мельникович, Оверленд Парк	7.00
І. Сташко, Філядельфія	7.00
Ґ. Ткачик, Таксон	7.00
А. Волошин, Парма	5.00
П. Грицак, Кренфорд	5.00
Ч. Дякун, Форест Гиллс	5.00
Й. Кладко, Санівейл	5.00
А. Котляр, Клифтон	5.00
П. Слободян, Кларк	5.00
В. Цетенко, Ен Арбор	5.00
В. Боляк, Гартфорд	4.00
І. Гнатів, Йонкерс	4.00
Й. Назарук, Бриктавн	4.00
М. Недільницький, Ст. Луіс	4.00
Ю. Теслюк-Штуль, Гартфорд	4.00
Б. Кунько, Н. Роєлтон	3.00
К. Безпалко, Патерсон	2.00
Я. Бучма, Квінс Вилледж	2.00
Р. Вітенко, Балтимор	2.00
Р. Винник, Гайд Парк	2.00
А. Бойко, Парма	2.00
В. Вовк, Міннеаполіс	2.00
П. Гаркач, Лорейн	2.00
І. Ґлавацький, Парма	2.00
Д. Ґраб, Клірвотер	2.00
Л. Данило, Ню Гейвен	2.00
Ю. Демченко, Бейон	2.00
Л. Добровольська, Брайтон	2.00
М. Дякун, Лівонія	2.00
С. Еліяшевська, Парк Ридж	2.00
В. Захарія, Іст Медов	2.00
С. Іваницька, Акрон	2.00
З. Іллюк, Бел Гарбор	2.00
Ю. Ковальчик, Йонкерс	2.00
П. Когулька, Бруклин	2.00
Ю. Коротко, Бінґгемтон	2.00
Н. Краєвський, Гиллсайд	2.00
В. Криса, Говелл	2.00
Р. Кузьма, Ведерсфілд	2.00
М. Кусьо, Ґренбі	2.00
о. Б. Лозинський, Калґері	2.00
Т. Лопадчак, Асторія	2.00
М. Мазурок, Алвинстон	2.00
С. Мазяр, Сен Гозе	2.00
Й. Маленчук, Баффало	2.00
В. Мандюк, Ірвінґтон	2.00
В. Мацків, Мт. Клеменс	2.00
М. Медюх, Тамс Ривер	2.00
Е. Муштук, Воррен	2.00
Д. Нестеренко, Маскетайн	2.00
Я. Нестерук, Гартфорд	2.00
О. Олійник, Амстердам	2.00
Т. Орел, Норт Берґен	2.00
Д. Остапів, Кортдейл	2.00
М. Остафійчук, Ню Йорк	2.00
О. Петеш, Портленд	2.00
Л. Петрі, Чикаґо	2.00
М. Пірожак, Киртсвілл	2.00
П. Плакс, Пітсбурґ	2.00
М. Попович, Парма	2.00
М. Ржепецька, Ню Йорк	2.00
М. Савицька, Джамейка	2.00
П. Самсонюк, Ню Гейвен	2.00
А. Сахно, Парма	2.00
М. Середович, Сиракюзи	2.00
С. Серкез, Ірвінґтон	2.00
В. Сілецький, Лорейн	2.00
І. Слободян, Енґлвуд	2.00
Б. Сосницький, Ель Кагон	2.00
О. Таран, Ричмонд	2.00
З. Товпаш, Наєнтик	2.00
З. Федевич, Ст. Пітерсбурґ	2.00
Р. Хариш, Філядельфія	2.00
Б. Хованець, Парма	2.00
П. Холявка, Ютика	2.00
А. Храпливий, Матаван	2.00
М. Цьок, Мавнтенсайд	2.00
Е. Ярмолюк, Расселвілл	2.00

Св. п. Д. Кирилюк

Св. п. Давид Кирилюк

В суботу, 1-го листопада 1986 року, о год. 12:30 вночі, на 21-му році свого короткого життя, в наслідок автомобільної катастрофи помер наш дорогий у Христі брат Давид Кирилюк.

Вістку про його смерть нелегко було нам прийняти. Вона глибоко засмутила всіх нас, бо Давид був нашим любим братом і другом і знаходився в самому розквіті свого життя. Ще й сьогодні тяжко нам повірити й згодитися, що його вже немає між нами. Хоч нам тяжко, але мусимо погодитись з волею Божою. Потішає нас той факт, що Давид був віруючий, а тому наша розлука є лише тимчасова

Давид Кирилюк народився 13-го жовтня 1965 року в Філядельфії, Па. Тут він провів усе своє коротке життя. Вже в ранніх роках прийняв Ісуса Христа, як свого Спасителя, а хрищення по вірі прийняв 25-го листопада 1979 року, яке вділив йому пастор д-р І. Беркута. Він регулярно відвідував Богослуження, співав у хорі, грав в оркестрі й допомагав у праці нашого гуртка молоді.

Коли закінчив середню освіту, зараз ж вступив на працю в шпиталі Назарет у Філядельфії, де вже довгі роки працює його мама. За свою взірцеву працю й поведінку незабаром був переведений до кращої праці, до операційного відділу. Своєю працею він старався служити Христові й ближнім. Своєю ввічливістю, щирістю й веселою вдачею усім приносив радість, потіху й підбадьорення. Коли підготовлював пацієнтів до операції, їх підбадьорував і за них молився. Як пацієнти, так і працівники — доктори, медичні сестри й інші працівники — його любили й шанували. Давида любили всі, молоді і старші. Тому його несподівана смерть була великим вдаром для всіх.

Сьогодні Давид уже в славі нашого Господа, якого любив й якому служив. Він там, де „значно ліпше", де нема страждань, смутку, гріха й смерти, де вічна радість і безмежне блаженство.

Смерть Давидова каже нам, що життя є дуже непевним. Хто подумав би, що тієї ночі Давид вже не повернеться додому. Його відхід підтверджує факт, що сьогоднішнє наше, а завтрішнє невідоме. „Не вихваляйся завтрішнім днем, бо не знаєш, що день той породить".

Відхід Давида каже нам, щоб були готові, бо не знаємо дня, ані години, коли нам прийдеться стати перед Господом, а це може статись раніше, як ми сподіваємося. Христос каже: „Тому будьте готові й ви, ... бо не знаєте ні дня, ані години:"

Тому, що Давид був для нас любимим братом і другом і його відхід стався так несподівано, на його похорон прибула маса народу. Власник похоронного заведення свідчив, що ніколи не мав стільки людей на похороні.

Похоронні Богослуження відбулися 3-4 листопада під проводом пастора І. Ковальчука, при співслужінні пастора Фішера. Коротким словом співчуття й потіхи служили пастори: Я. Папроцький, О. Хрипчук, А. Коренчук, М. Тарасюк, Б. Штурма, а від молоді брат В. Патрун і пишучий ці рядки.

Давид залишив у смутку свого тата і свою маму, брата Миколу і сестру Марію Кирилюків, братів: Миколу, Петра, Віктора, Володимира й Павла, а також ближчих і дальших рідних тут і в Україні. всім їм висловлюємо наше щире християнське співчуття й молимо Господа, щоб Дух Святий — Утішитель потішив їхні засмучені серця.

На цвинтарі Окланд у Філядельфії виросла ще одна свіжа могила, де спочиватиме тіло Давида аж до славного дня першого воскресення мертвих.

Мойсей Ковальчук

Традиційний „оселедець" у Вотервліті

В неділю, 1-го березня ц. р., заступниця голови 9-го Відділу СУА Анастазія Голубець відкрила традиційний „оселедець" у залі Українського Клюбу у Вотервліті. Уродженець Лемківщини, Іван Філь, висвітлив цікаві кадри з фільму про Лемківщину, лемківську ватру в Гончаровій у 1985 році.

Виступав гарний хор, виступали солісти, грала лемківська оркестра. Потім висвітлив програму концерту жіночого секстету „Намисто" з Вашінґтону у Вотервліті, що відбувся на високому мистецькому рівні. Вкінці висвітлив танки дітей. Програма була дуже цікава, присутні оплескували її, рясними оплесками.

Потім Ярослав Кушнір прочитав два гумористичні діялоги Зенона Мариниця, відомого гумориста і співака з Чикаго: „Шпарка" і „Діялог на медично-макабричну тему", що були прийняті сальвами сміху та довготривалими оплесками. Крім того, проспівав при власному супроводі на електричному органі два настроєві танґа.

В кінці Степан Салашник, уродженець Лемківщини, висвітлив фільми з нашого громадського життя: Січневі Роковини в Олбані в 1987 році, виступи наших дітей з танцювального ансамблю „Зорепад" під час різних імпрез. Обом нашим фільмовцям належиться признання й подяка за утривалювання виступів наших дітей, бо це заохочує їх до дальшої праці над собою, щоб ширити добру славу про українську культуру

Учасник

СКАНДАЛ СЕРЕД організації протестантських і баптиських проповідників, які виступають під спільною назвою Пі-Ті-Ел („Прейз де Лорд") і передають свої проповіді на телевізійних станціях із Південної Каролайни, далі розвивається, хоча його головні провідники стараються зменшити наслідки того, що один із головних персонажів, провідник Джім Бейкер стоїть перед оскарженням, що провинився морально, маючи сексуальні зносини із своєю секретаркою.

ВЕЛИКА ТЕЛЕФОНІЧНА фірма Ай-Ті-Ті випроваджується із власної будівлі в Ню Йорку при Медісон авеню, до Бескінґ Ридж в Ню Джерзі. Із тим перепровадженням втратить працю біля 1,000 урядників.

НЕСПОДІВАНА блискавка, що вдарила в ракету, яку підготовляли в Кейп Канаверал змусила працівників НАСА негайно її в повітрі знищити 51 секунд після її випущення. Ракета і військовий сателіт на ній коштували 83 мільйони долярів.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що ранком, 29-го березня 1987 р. упокоїлася в Бозі

бл. п.

Софія Дольницька

з дому КРИЛОВА

нар. 1896 р. в Естонії, вдова по бл. п. проф. Миронові Дольницькому.

ПАРАСТАС відправиться у вівторок, 31-го березня 1987 року о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні Градовського в Дітройті, Миш.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ з православної катедри Непорочного Зачаття на Evergreen South Field, Mich. в середу, 1-го квітня 1987 р. Тлінні Останки будуть перевезені і похоронені на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
сестрінок — ІГОР ЗАЯЦЬ з родиною
та родина БАЛТАРОВИЧІВ

Ділимося сумною вісткою,
що дня 28-го березня 1987 р.
на 94-му році життя
відійшла у Вічність

бл. п.

МАРТА МАРІЯ з КОЛТУНЮКІВ ГЕРАСИМОВИЧ

ПОХОРОНИ відбудуться в п'ятницю, 3-го квітня 1987 р. в Манчестері, Англія.

Син — РОМАН
Братанки — ОРЕСТ КОЛТУНЮК
ЛЮБОМИР КОЛТУНЮК
Братаниці — ЛІДІЯ ДЯЧЕНКО
МАРТА ТАРНАВСЬКА
СОНЯ ХРУЩ з родинами

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 18-го березня 1987 р. в Чикаґо, Ілл.,
після недуги серця відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ І БРАТ

бл. п. мґр

МИРОСЛАВ КОТИС

народжений 4-го листопада 1908 р. в Явірнику, пов. Сянік.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 21 березня 1987 р. з похоронного заведення Петра Каппи до собору св. Володимира й Ольги, а похований на цвинтарі Елмвуд, Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:
дружина — НІНА
сестра — ІВАННА КОЗАК
Родина в Америці, Австралії, Польщі і Україні

В першу річницю смерти сл. п. М. Яблонського

Св. п. Михайло Яблонський

Вже минає рік, як відійшов у вічність Михайло Яблонський, хоч здається, що він далі живе між нами, що ось з'явиться перед нами його усміхнене обличчя з замріяним поглядом у далечінь. Але так не є... Його життя перервалося в повному розквіті, чого ніхто не сподівався, 3-го квітня 1986 року. Це була цікава людина: актор, режисер, ініціятор товариського життя, гуманіст. Сотні людей супроважали його на вічну дорогу.

Михайло народився 7-го листопада 1932 року в селі Риків, повіту Золочів, в Західній Україні. В молодому віці втратив батька. Вихованням його і сестри Гені зайнявся його вуйко, який виховав діти своєї сестри Євдокії у патріотичному дусі. Коли настало воєнне лихоліття, треба було залишити рідну землю і шукати кращої долі на чужині. Під кулями вся родина Яблонських виїхала на захід і після довгої мандрівки прибула до Австрії, де знайшла прибіжище в Куфштайні в українському таборі для біженців. Викинені з рідного гнізда біженці не попали в зневіру, але зараз по війні взялися організувати церкву, школу, театр і спорт. Михайло вписався до гімназії в Інсбруку. Він змалку цікавився спортом. Згодом його увагу прикував театр. Зацікавлення театральним мистецтвом в нього зросло, коли з цілою родиною переїхав до Америки і поселився в Ню Йорку. Не маючи засобів до життя, він мусів піти до фізичної праці, щоб допомогти родині вижити. Але його динамічна натура не дала йому спокійно жити. Він кинувся у вир культурно-освітньої праці. Улюбленою для нього стала Театральна студію Йосифа Гірняка, яка ставила ряд театральних вистав. Михайлом зайнялася видатна актриса з Києва, жінка Йосипа Гірняка, пані Олімпія Добровольська. Вона спостерігала в Михайлі талант і уділила йому багато лекцій з театрального мистецтва і танку. Так приготований Михайло до сцени, виступав в таких театральних виставах: „Князівна на горошині", „Тартюф", „Мойсей" і „Мартин Боруля". Публіка тепло вітала його на сцені. В 1960 році постав у Ню Йорку Український Оперний Ансамбль під керівництвом Т. Теодоровича, Л. Рейнаровича і О. Стратичука. До них приєднався Михайло. Його першою ролею була роля героя Степана в музичній п'єсі М. Кропивницького „Невольник". Проф. З. Маркович написала тоді в пресі про Михайла: „Це незвичайно талановитий актор. Має гарну дикцію і чисту українську мову." Потім Михайло виконував ролю Ілька в опереті М. Старицького „Чорноморці" і виступав в опері М. Аркаса „Катерина". Був неперевершений в ролі Возного в опереті М. Лисенка „Наталка Полтавка" та в ролі Стецька в опереті К. Стеценка „Сватання на Гончарівці". Успішно він виступав у драмі Лесі Українки „Камінний господар" і у п'єсі С. Васильченка, „На першій гулі", де він показав себе знаменитим режисером. До найбільшого осягу Михайла належить постановка опери С. Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм". Тут він був не лише мистецьким керівником, але сам зробив декорації і виступав у ролі Селіх-аги. Ця опера, спонзорована „Провидінням" з нагоди 70-річчя, була з успіхом поставлена в кількох містах Америки і Канади. До кінця свого життя він мріяв про постановку опери „Тарас Бульба".

Михайло був ідеалістом. Україну любив понад усе. Був прямо фанатиком у відношенні до української музики, співу і поезії. Непересічне знання з цих ділянок він набув завдяки інтенсивному перечитуванню літератури. Він зібрав сотні платівок з українською музикою і співом та записи з музичних журналів. Залишив величезної вартости колекцію, бо є в ній рідкісні музичні речі і сольоспіви.

Михайло був людиною великої товариської культури. Його гостинний дім, завдяки теж його дружині пані Лесі, відвідували численні люди — музики, співаки, актори, письменники, приятелі, а іноді й чужі люди, що знаходили у нього пораду, а то й допомогу, моральну чи матеріяльну. Мало хто знає, скільки Михайло з пані Лесею вислали пакунків, навіть до невідомих людей.

Видатний оперовий співак Лев Рейнарович написав до мене про Михайла Яблонського: „Різноманітність акторського амплуа і його талант дали йому змогу виконувати різнорідні ролі. Якщо б Михайло був провів тих 25 років служіння Мельпомені у вільній українській державі, то його обличчя було б відоме мільйонам людей з українських міст і сіл".

Інж. Нестор Пінковський

Запусти в Ґлен Спей

Так вже ведеться, що перед Великим постом ми маємо запусти. Наше Об'єднання вирішило в цьому році зробити запусти, запросивши американців, які дуже прихильно ставляться до нашої громади і відвідують наші пікніки, базарі тощо. До роботи взялися дружньо, інтенсивно.

Забава відбулася в міській залі. До танцю пригравала всім відома оркестра Богдана і Герти Гірняк, які запросили до участи співачку Марійку Мерена і її чоловіка, які весело і легко провадили програмою.

На означену годину заля почала швидко заповнюватися американцями і українцями. Зібралися ми всі, як одна родина, не звертаючи уваги на наші політичні переконання, чи інші розходження, щоб безжурно провести карнавалові вечерниці. Був тут і голова міської ради, і предсідник сеньйорів і мистці з музею, відомий всім „Дзвін", — представники всіх місцевих організацій і всіх, хто любить бавитись і добре товариство.

Забава мала надзвичайний успіх. Всі присутні висловили надію, що це не остання така забава. Слід подякувати організаторам і промоторам цієї забави; Б. Г. Гірняк за безкоштовну гру на забаві, Б. і Г. Кандюк, М. Озарук, В. і І. Кіндрачук і д-рові Ничка за всебічну допомогу. Зенону Голубцю подяка за смачний буфет, жінкам за солодке. За поміч при буфеті Г. Пищимуха, А. Яремьонок, Р. Гадуняк. А найголовніше всім, що прийшли безжурно і приємно провести час.

Людмила Гайдар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го КВІТНЯ 1987 р.

Елізабет, Н. Дж. Річні звичайні загальні збори Т-ва Запоріжська Січ 234-го Відд., о год. 7-ій веч. в малій церковній залі св. Володимира в Елізабет при Ґрір Авеню. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір нової Управи і К. Комісії та інші біжучі справи Т-ва. Якщо на визначену годину не явиться приписане число членів статутом, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. — Управа.